

**Міністерство освіти і науки України
Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної
державної адміністрації**

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Інститут свинарства і агропромислового виробництва

Національної академії аграрних наук України

**Регіональний фонд підтримки підприємництва
по Полтавській області**

Полтавська державна аграрна академія

**Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та
інформаційних технологій**

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

МАТЕРІАЛИ ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Розвиток агропродовольчого ринку в умовах
глобалізації економіки»**

**«Agri-food market development under economy globalization
conditions»**

31 березня 2020 р.

м. Полтава, ПДАА

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ГЛОКАЛІЗАЦІЯ: ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ.....	4
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИКЛИКИ ТА АГРАРНИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ <i>Березіна Л. М., доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Полтавська державна аграрна академія.....</i>	5
РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН У ВИРІШЕННІ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ ГЛОКАЛІЗАЦІЇ <i>Шкурупій О. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин, Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Дейнека Т. А., д.е.н., професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Полтавська державна аграрна академія.....</i>	7
КРИТЕРІЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ <i>Онегіна В.М., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та маркетингу, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка.....</i>	11
СУЧАСНІ ПРОДОВОЛЬЧІ СИСТЕМИ: ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ <i>Опалько В.В., к.е.н., доцент, член-кореспондент АЕН України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького.....</i>	14
ЗМІНА МОДЕЛІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ <i>Батюк Л.А., к.е.н., доцент кафедри економіки та маркетингу, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка.....</i>	19
РОЗВИТОК АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ: ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ <i>Помаз Ю. В., к.і.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародних економічних відносин, Помаз О. М., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, Полтавська державна аграрна академія.....</i>	22

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИВАННЯ ТА РОЗВИТКУ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Кулакова С.Ю., к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Таранець Б.В., студент, Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» 177

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ЕКОНОМІЧНЕ ЯВИЩЕ

Загребельна І.Л., к.е.н., доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,

Світлична А.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права,

Полтавська державна аграрна академія 182

НЕЙРОМАРКЕТИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ НА ПОВЕДІНКУ
СПОЖИВАЧІВ

Мокляк М.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу,

Національний університет «Полтавська політехніка

імені Юрія Кондратюка» 185

ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ БРЕНДУ В ІНТЕРНЕТІ

Іваницька С.Б., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Національний університет «Полтавська політехніка ім. Ю. Кондратюка».. 188

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Діхтенко Д.І., СВО Магістр, ОПП Бізнес-адміністрування,

спеціальність 073 Менеджмент, Полтавська державна аграрна академія... 190

ІНВЕСТИВАННЯ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ЕКСПОРТУ АПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ

Кудинець І.О., магістрант,

Харківський національний технічний університет

сільського господарства імені Петра Василенка 193

3. Михайлов А.М. Фінансові інструменти формування інвестиційних ресурсів в аграрному секторі національної економіки в умовах глобалізаційних викликів / А.М. Михайлов // Економіка АПК. – 2019. – № 3. – С. 52

4. Халатур С. Методичний інструментарій фінансування інноваційної діяльності в АПК [Текст] / С. Халатур, О. Халатур // Світ фінансів. – Тернопіль: ТНЕУ, 2019. – № 3. – С. 65-75.

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИВАННЯ ТА РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Кулакова С.Ю., к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Таранець Б.В., студент, Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Агропродовольчий ринок – це складна система економічних відносин та інституційних форм доведення сільськогосподарської та продовольчої продукції до кінцевого споживача за допомогою біржової, оптової, роздрібної торгівлі, з використанням логістичних та інформаційних мереж сфери торгівлі сільськогосподарською сировиною, продовольчими напівфабрикатами і готовою продукцією, які вироблені в країні або ввезені з інших держав. [1, с. 21].

Агропродовольчому ринку притаманна сукупність властивостей, які кардинально відрізняють його від інших ринків. З одного боку, найбільш важливою його характеристикою є соціальна спрямованість і значимість, стан цього ринку характеризує рівень розвитку суспільства в цілому; з іншого боку, саме кінцеві споживачі продовольства, а саме їхні потреби й можливості,

визначають напрями скеровування процесів розвитку агропродовольчого ринку.

Розвиток агропродовольчого ринку України супроводжується низкою гострих проблем, складність вирішення яких зумовлена численністю складових, які його формують, розгалуженою галузевою структурою, а також залежністю від функціонування інших ринків. При цьому адміністративні та економічні інструменти регулювання агропродовольчого ринку, які використовуються на практиці, часто є необґрунтованими й суперечливими. Ріст цін на продукти харчування у нашій країні за відносно низького рівня доходів населення призводить до недостатнього середньодушового споживання основних видів продовольства порівняно з раціональними нормами та нормами у провідних країнах світу. [1, с. 65].

Подальший розвиток агропродовольчого виробництва значною мірою залежить від впровадження високопродуктивних технологій, розвитку виробничої, ринкової і соціальної інфраструктури сільської місцевості, запровадження іпотечного кредитування. Це можливе при значних обсягах державного інвестування в розвиток агропромислового виробництва, залучення приватних інвестицій населення та іноземних інвестицій. [2, с. 35].

Значні інвестиції потрібні українському агропродовольчому сектору з метою забезпечення існування новітніх технологій, продуктивності, кваліфікованих людських ресурсів та фінансового капіталу, які вкрай необхідні для забезпечення інновацій, конкуренції та зростання на сталій основі. За підрахунками науковців Інституту аграрної економіки, у 2017 році в сектор потребував інвестицій на суму більше 75 млрд грн.

Основними чинниками, які зумовлюють інвестиційну діяльність в сільському господарстві та харчовій промисловості, є організаційно-управлінські, правові, соціально-економічні та ресурсні.

Стимулюючими інвестиційну діяльність в сільському господарстві та харчовій промисловості України є такі чинники, як сприятливі агро-кліматичні

умови і ресурси, обсяги, динаміка та рентабельність агропромислового виробництва, наявність достатньо кваліфікованої і порівняно низькооплачуваної робочої сили в сільській місцевості, значний потенціал внутрішнього споживання продовольства населенням України, кон'юнктура агропродовольчого ринку, близькість до потужних зовнішніх ринків збуту продовольства, а лімітуючими – виробничі ресурси та інфраструктурне забезпечення сільського господарства і харчової промисловості, платоспроможний попит населення у зв'язку із численними та тривалими у часі трансформаціями в економіці України та світовою економічною кризою, нестабільна законодавча база, надмірна контрольованість агробізнесу та особливості місцевого менталітету населення. [2, с. 85].

Тобто, суттєва територіальна диференціація інтенсивності інвестиційної діяльності в сільському господарстві та харчовій промисловості України викликана передусім різним рівнем інвестиційної привабливості регіонів.

На основі досліджень територіальної організації інвестиційної діяльності в Україні виділяють 4 групи регіонів за інвестиційною привабливістю:

- із дуже незначними обсягами інвестицій у розрахунку на одного жителя – Івано-Франківська, Закарпатська, Чернівецька, Сумська області.
- із незначними обсягами інвестицій у розрахунку на одного жителя – Дніпропетровська, Житомирська, Львівська, Одеська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька та Чернігівська області;
- із середніми значеннями обсягів інвестицій у розрахунку на одного жителя – Вінницька, Запорізька, Кропивницька, Миколаївська, Харківська, Херсонська та Черкаська області;
- із значними обсягами інвестицій у розрахунку на одного жителя – Київська, Полтавська, Волинська області та м. Київ.

Організаційно-правові передумови здійснення інвестиційної діяльності в агропродовольчому виробництві в Україні мають досить велике значення. В Україні створено законодавчо-нормативну базу для інвестиційної діяльності в

агропродовольчому виробництві, умови якої для національних та іноземних інвесторів однакові. Відповідно до ч. 4 ст. 13 Конституції України держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності та господарювання. В цілому інвестиційну діяльність на території України регулюють понад 200 нормативних документів. Основним чинним законодавчим актом регулювання інвестиційної діяльності у державі є Господарський кодекс України. [4].

Важливим правовим джерелом у регулюванні іноземного інвестування є міжнародні договори, укладені Україною з багатьма країнами світу. Такими документами є двосторонні та багатосторонні угоди і договори.

Основні проблеми інвестиційної діяльності в сільському господарстві та харчовій промисловості України можна розділити на кілька груп [3, с. 147-148]:

1). Соціально-економічні проблеми, котрі спричинені тим, що в державі не сформульовано чіткої стратегії розвитку аграрної сфери, не визначено основні напрями та заходи її реалізації. З цим пов'язані проблеми розвитку підприємництва, формування ринкової інфраструктури, іпотечного кредитування.

2). Організаційні та інформаційні проблеми, котрі пов'язані з певною непослідовністю щодо напрямків і моделей міжнародної інтеграції України, зміною інвестиційного законодавства, неузгодженістю діяльності інституціональних структур.

3). Галузеві проблеми, що включають тривалий у часі виробничий процес, який зумовлює низькі темпи обороту капіталу, значну залежність від агрокліматичних умов, недостатнє технікотехнологічне оснащення підприємств та відсутність кваліфікованих менеджерів.

За умови створення сприятливого макроекономічного середовища інвестиційної діяльності інвестиційні процеси в сільському господарстві та харчовій промисловості можуть бути важливою складовою вирішення наступних соціально-економічних проблем України:

- відродження і сталий економічний розвиток сільської місцевості;

- забезпечення продовольчої безпеки держави;
- розвиток ефективного підприємництва в агропромисловому виробництві, у тому числі й приватного;
- підвищення конкурентоспроможності української
- сільськогосподарської продукції та продовольства на світових ринках;
- створення робочих місць, насамперед, в сільській місцевості;
- підвищення рівня життя сільських жителів.

Це є важливим і необхідним з точки зору вирішення проблеми виходу сільської місцевості України із затяжного кризового соціально-економічного стану.

Таким чином, запорукою ефективного формування та функціонування ринку агропродовольчої продукції виступає створення сприятливого бізнес та інвестиційного клімату, створення максимально лібералізованого доступу до міжнародних ринків, сприяння та просування торгівлі, модернізація системи безпеки та якості харчової продукції.

Список використаних джерел

1. Дудар Т.Г., Дудар В.Т. Формування ринку конкурентоспроможної агропродовольчої продукції: теорія, методика, перспективи: монографія / Т.Г. Дудар, В.Т. Дудар – Тернопіль: Економічна думка, 2009. – 246 с.
2. Мезенцева Н.І., Мороз І.М. Інвестиційна діяльність в агропродовольчому виробництві України: регіональні аспекти: Монографія. / Н. І. Мезенцева, І. М. Мороз. – К.: Обрії, 2011. – 163 с.
3. Абрамович І. В. Інвестування в аграрний сектор економіки України: проблеми та напрями їх вирішення / І. В. Абрамович // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2007. – № 1. – 170 с.
4. Господарський кодекс України. Від 16 січня 2003 р. № 436-IV. – зі змінами та доповненнями станом на 30.03.2020. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>